Göran Bexell: Svarstal från jubeldoktorerna 2025

Talare
Göran Bexell
Professor

Datum
23 maj 2025

Plats
Akademiska föreningen, Lund

Magnifice Rector!

Mina damer och herrar!

Det är en stor upplevelse att som doctor jubilaris stå här och se ut över en fullsatt Stora Salen med festklädda promotionsfirare. Vi jubeldoktorer tackar för de fina orden, vi tackar vårt universitet och gratulerar er nyblivna doktorer till att ni hållit ut och vi gratulerar universitetet till den fina raden av hedersdoktorer.

Först vill jag bara säga att jag skrivit detta tal alldeles själv, utan hjälp av AI-aina. Aina tyckte inte hon hade några bra förslag. Det skulle bara bli lite allmänna fraser om forskningens betydelse och ålderdomens vishet, så hon föreslog att jag skulle skriva själv och säga vad hjärtat dikterar. Jag följer hennes råd. Jag är ingen robot.

Om ni undrar vart vi jubeldoktorer tog vägen under ceremonin i vår vackra domkyrka kan jag meddela att vi höll till uppe i det högra sidokoret och tittade fram en och en för att mottaga nytt diplom eller ny krans. Sen satt vi i sköna stolar, bjöds på godis och kunde på stora skärmar följa den flera timmar långa vandringen över parnassen, helt i nivå med TV-klassikern Den stora älgvandringen.

Men detta är inte bara en traditionsrik ceremoni utan också en lysande manifestation av vad vi som Lunds universitet står för: VERITAS, sanning i en tid av lögner, LIBERTAS, frihet i en tid av ofriheter. Omvärlden förändras, vi också, men frihet och sanning är en bestående grundbult i vår tradition som tycks provocera och varje tid möta nya motstånd. Välbeprövad kunskap kan inte reduceras åsikter. Vi kan ge underlag till politiska beslut, men vi kan inte reduceras till politiska megafoner. Namnen här uppe på namnfrisen uppfordrar

oss att förvalta och förnya traditionen.

Till förnyelsen hör internt att doktorandernas situation har blivit bättre. Det var si och så med handledningen för 50 år sedan. Jag satt med i en utredning med oändliga sammanträden för att förbättra situationen. En 80-årig professor, visserligen i Uppsala, berättar att han vågade sig fram till den fruktade professorn och frågade: hur blir det med handledningen? Handledning! Man föds till forskare, blev svaret; kanske gäller det några men inte alla. Min professor i Lund ställde åtminstone en fråga: När blir det disputation? Lund ligger som bekant ofta steget före. Jag hoppas och vet att ni nyblivna doktorer haft det bättre.

Vi jubilarer har olika erfarenheter i bagaget efter den 50-åriga resan, från olika delar av samhället. Jag tillhör dem av oss som blivit kvar i Lund, som det ibland lite medlidsamt heter. Jag kom hit för 61 år sedan, till frihet, studentsång, studentskor, studentaftnar med Tage Erlander, men inte minst studier, utan bestämt mål, ovisshet, andra verkade ha sina mål klara. Jag älskade - så ska man ju säga numera - att öppna de tunga dörrarna till UB klockan 8 för att läsa. Därinne öppnade sig en värld av frihet, vetande, tystnad, arbetsro men också en risk att hamna i uppslagsverkens och mångfaldens splittring, att veta lite om mycket.

Och så kom alla åren från studenttiden och framåt: dörr efter dörr öppnas till nya världar, nya årgångar studenter och doktorander, fakulteter och institutioner, nya perspektiv, kollegor, begåvade och kreativa personer, och vänner. Tänk att till slut få leda och representera detta traditionsrika och framgångsrika universitet, i Lund, i Sverige, i världen. Och stå för sanning och frihet. Jag har aldrig längtat bort, bara vara kvar och lära mer. Och jag tackar mitt universitet och alla kollegor för de fantastiska 50 åren.

Allt har skett i Lund, där vi jubeldoktorer arbetade fram våra avhandlingar. Vi blev en del av livet och kulturen i och runt vårt universitet, nationsliv, musik, spex, studentaftnar, fester, debatter. Några kanske till och med drabbades av den omskrivna lundaandan, om den nu finns, och det gör den. Det är allvar och humor i rätt blandning.

Vi jubeldoktorer tackar Lunds universitet för den festliga dagen. Vi tackar alla som inspirerat oss, också våra familjer. Tiden rinner iväg, låt oss behålla vår

lundaanda och aldrig ge upp frihet och sanning. Låt oss fortsätta hoppas på orden som bjuder motstånd, orden i den gamla studentsången O, gamla klang och jubeltid: hjärtat i en sann student kan ingen tid förfrysa!

Skål för Lunds universitet!

Källa
Manuskript inskickat av talaren.

Taggar
Högtidstal

URI
https://www.svenskatal.se/tale/goran-bexell-svarstal-fran-jubeldoktorerna-2025